

PRZEGLĄD RYNKU: SZELKOWE PASY

BEZPIECZEŃSTWA

PROSIMY ZAPIĄĆ PASY

Pasy szelkowe obok sportowych foteli kubelkowych stanowią podstawowe wyposażenie bezpieczeństwa w samochodzie rajdowym. W rajdach amatorskich wymiana seryjnych pasów na rajdowe odpowiedniki nie jest wymagana, jednak zdecydowana większość kierowców decyduje się na „szelki”. Choćby podstawowe modele pasów sportowych zdecydowanie lepiej sprawdzają się przy potencjalnym „dzwonie”, a wydatek jest stosunkowo mały przy koszcie budowy samochodu do sportu.

Sportowe szelkowe pasy znacząco różnią się w budowie od swoich seryjnych odpowiedników. Podstawową różnicą są właśnie tytułowe „szelki”. Pasy, którymi przypinamy się podczas codziennej jazdy, przeciągane są przez jedno ramię kierowcy, natomiast pasy sportowe niezależnie od homologacji posiadają szelki przeciągane przez oba ramiona zawodnika. Pasy szelkowe zasadniczo dzielimy na 2 grupy, których budowa predestynuje do konkretnego zastosowania. Rozróżniamy pasy o homologacji drogowej ECE oraz te posiadające naszywkę z homologacją FIA.

„Drogowe” szelki

Pierwszy rodzaj pasów ma 2 grupy odbiorców. Pierwszą z nich są osoby, które wymieniając pasy seryjne na aftermarketowe chcą „usportowić” wnętrze pojazdu. Druga grupa natomiast to zawodnicy rajdów amatorskich startujący w zawodach, które jeszcze nie wymagają użycia homologowanego przez FIA sprzętu. Drogowe pasy szelkowe w przeciwieństwie do homologowanych odpowiedników posiadają w przebieżającej większości szelki o szerokości 2 cali (czyli tyle samo co w pasach seryjnych), ale nie jest to regułą. Przykładowo pasy OMP 4M przy homologacji drogowej posiadają górne szelki o szerokości 3 cali, co w razie wypadku lepiej rozkłada siły działające na ramiona zawodnika, zatem są dużo bezpieczniejsze od szelek 2-calowych. Pasy z homologacją drogową posiadają ponadto centralne zapięcie na tradycyjny zatrzask w przeciwieństwie do obrotowej gałki w pasach FIA. Pasy drogowe występują najczęściej w 2 wersjach w zależności od ilości punktów mocowań do podwozia samochodu – czyli

pasy 3 lub 4-punktowe. W przypadku pasów 3-punktowych para górnych szelek zbiega się po przejściu przez górne przelotki fotela w jedną szelkę, która mocowana jest do podwozia na wysokości tylnej kanapy samochodu.

Jak wspomnieliśmy na wstępie szelkowe pasy o homologacji drogowej dedykowane są dla zawodników rozpoczynających swoją sportową karierę. Przy niewielkim nakładzie środków finansowych (najtańsze modele to niewiele ponad 200 zł) zapewniamy sobie dużo większy stopień bezpieczeństwa podczas sportowej rywalizacji.

Coś dla zawodowców

Druga grupa sportowych pasów bezpieczeństwa to pasy posiadające atest FIA. Homologacja trwa dokładnie 5 lat i biegnie od daty produkcji. Maksymalny termin użytkowania został określony sztywno, ponieważ po tym okresie materiał, z którego wykonane są szelki oraz klamry, podobnie jak każdy inny materiał, ulega zużyciu i nie ma już takich właściwości jak produkt nowy.

Porównując drogowe pasy szelkowe do ich homologowanych odpowiedników należy zwrócić uwagę na kilka różnic. Pierwszą cechą jest szerokość szelek. O ile w pasach ECE większość produktów posiada szelki 2-calowe, tak rajdowe szelki mają najczęściej szerokość 3 cali. Wyjątkiem jest dolna para szelek, czyli tzw. pas kroczy, która jest 2-calowa oraz w niektórych modelach górne szelki, które z 3 cali przechodzą w 2 cale. Przewężenie górnych szelek aprobowane przez Federację ma na celu lepsze zespolenie pasów bezpieczeństwa z wymaganiem w wyższych seriach kołnierzem HANS (oczywiście pasy bezpieczeństwa posiadające górną parę szelek o szerokości 3 cali na całej długości również są kompatybilne z kołnierzem HANS).

Drugą różnicą jest układ szelek. Drogowe modele zbudowane są w układzie litery H – od szelek biodrowych, odchodzą równoległe do siebie szelki górne (ramieniowe). Szelki pasów rajdowych z kolei zawsze zbiegają się w jednym punkcie (układ gwiazdasty) i są odłączane jednym ruchem za pomocą obrotowej gałki.

Pozwala to na natychmiastowe uwolnienie kierowcy w „podbramkowej sytuacji”. Centralna klamra jest charakterystyczną cechą dla pasów homologowanych, niespotykaną właściwie w pasach drogowych. Wyjątkiem jest jeden z modeli pasów niemieckiego Schrotha, który przy centralnej klamrze posiada zarówno homologację FIA, jak i dopuszczenie do ruchu drogowego.

Montaż pasów

Kolejną rzeczą, na którą należy zwrócić uwagę przy wyborze rajdowych pasów, jest liczba punktów mocowań do elementów samochodu. Zasada jest prosta – im więcej punktów mocowań, tym większe bezpieczeństwo załogi. Przy większej ilości punktów siła uderzenia w razie wypadku jest równomiernie rozkładana i zapobiega w ekstremalnych przypadkach nawet wyrwaniu mocowania z podłogi. Pasy drogowe to najczęściej konstrukcje 3 lub 4 - punktowe. W rajdowych pasach 4 punkty mocowań to niezbędne minimum, ale częściej stosuje się modele 6-punktowe z dodatkowym pasem kroczyowym lub nawet 8 punktowe pasy o drugiej parze szelek górnych do lepszego trzymania kołnierza HANS. Większość punktów mocowań znajduje się na wysokości podłogi samochodu, wyjątkiem są szelki górne, które bardzo często dla zachowania regulaminowego stopnia nachylenia ich do podłogi samochodu (0-45 st.) montowane są do tylnych pałąków klatki bezpieczeństwa.

Szelki pasów bezpieczeństwa montowane są do podłogi w miejsce seryjnych otworów montażowych (zalecane) lub w innych miejscach w zależności od inwencji montującego. Pasy mogą być mocowane za pomocą standardowych śrub, czyli podobnie jak seryjne modele lub za pomocą karabińczyków umożliwiających ich szybki demontaż. Drugi system sprawdza się w sytuacji, kiedy na co dzień używamy pasów z homologacją drogową, natomiast podczas wypadków na tor wymieniamy je na pasy homologowane. Wymiana jednych na drugie trwa zaledwie kilka minut.

OKIEM EKSPERTA

Jakub Tomczyk - właściciel sklepu

www.RallyShop.pl

Wymiana seryjnych pasów bezpieczeństwa na pasy szelkowe niezależnie od poziomu zawodów, w jakich bierzemy udział, zawsze pozytywnie wpływa na kwestie bezpieczeństwa.

Już nawet podstawowy model 3 lub 4 - punktowych pasów szelkowych lepiej utrzymuje ciało zawodnika w fotelu rajdowym niż seryjne pasy. Należy pamiętać, że poza względami bezpieczeństwa sztywne przypięcie zawodnika do kubelka pozwala na lepsze „czucie” samochodu przez zawodnika i lepsze „czytanie” zachowania samochodu.

Przy wyborze pasów musimy uważać na tzw. „okazje”. Pasy, które możemy znaleźć na portalach aukcyjnych za niewiarygodnie niską cenę, często są pasami powypadkowymi, które nie nadają się do dalszego użytkowania z powodu wysilenia materiału lub po prostu zbliża się koniec ich homologacji, zatem nie mają już takich właściwości, jak nowe pasy.

PASY Z HOMOLOGACJĄ DROGOWĄ**PASY 3-PKT SPARCO - 279 ZŁ**

3-punktowe 2" pasy Sparco z homologacją drogową ECE. Montowane za pomocą standardowych śrub. Idealne na początek sportowej kariery, kiedy samochód używany do codziennej jazdy tylko okazjonalnie odwiedza tor.

PASY 4-PKT SPARCO - 301 - 345 ZŁ

Mocowane w 4 punktach pasy Sparco z homologacją drogową ECE. Do wyboru 2 wersje – mocowane za pomocą standardowych śrub lub karabińczyków. Szelki pasów posiadają standardową „drogową” szerokość 2 cali.

PASY 3-PKT QUICK FIT - 369 ZŁ

Pasy dedykowane dla osób, które na co dzień chcą używać pasów z homologacją drogową, natomiast drugi komplet pasów zakładają na czas zawodów lub pojeżdżawek na torze. Dzięki mocowaniu szelek biodrowych za pomocą karabińczyków oraz odpinanej tylnej szelce demontaż pasów trwa zaledwie kilkadziesiąt sekund.

PASY OMP 4M - 375 ZŁ

Jedynie drogowe pasy bezpieczeństwa posiadające ramieniową parę szelek o „bezpieczniejszej” szerokości 3 cali.

PASY Z HOMOLOGACJĄ FIA**PASY 4-PKT SANDTLER SPONSOR - 639 ZŁ**

Pasy z serii Sandtler Sponsor to dobrej klasy produkt w przystępnej cenie. Szczególnie cenione są przez zawodników startujących w rajdach amatorskich, ale biorących na poważnie kwestie bezpieczeństwa, a także przez zawodników stawiających pierwsze kroki w zawodach o wyższej randze.

PASY 4-PKT SPARCO FIA - 831 ZŁ

Podstawowe homologowane pasy w ofercie Sparco o bardzo dobrym wyważeniu jakości do ceny. Najpopularniejszy model pasów z homologacją FIA.

PASY TAKATA RACE 6 - 1432 - 1509 ZŁ

Rajdowe pasy bezpieczeństwa montowane do nadwozia w 6 punktach. Dostępne w 2 wersjach – o standardowej 3-calowej szerokości szelek oraz z szelkami przewężanymi pod kołnierz HANS.

